

Základní škola, Komenského náměstí 351, 417 23 Košťany, okr. Teplice

Vyučovací předmět

5.7 VLASTIVĚDA

Podmínkou úspěšného vzdělávání je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobu jednání a rozhodování. K tomu přispívá i osobní příklad učitelů.

Propojení vzdělání s praktickou zkušeností žáků a zvládání nových životních situací.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vlastivěda se vyučuje ve 4. ročníku po dvou hodinách týdně, v 5. ročníku po dvou hodinách týdně.

Vlastivěda je součástí oboru člověk a jeho svět.

Vlastivěda je obsažena v tematických okruzích:

Místo, kde žijeme:

- chápání života v rodině, škole, obci, ve společnosti
- praktické poznávání místních a regionálních skutečností
- přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště
- rozvíjet národní cítění, vztah k naší zemi

Lidé kolem nás:

- upevňovat základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, mezi svými vrstevníky
- uvědomování významu a podstaty tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemná úcta, snášenlivost a rovné postavení mužů a žen
- seznámení se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě (globální problémy)
- směřování k výchově budoucího občana demokratického státu

Lidé a čas:

- orientovat se v dějích a čase
- poznávání jak a proč se měří čas, jak události postupují v čase, utváření historie věcí a dějů
- vycházet od neznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupovat k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země

Základní škola, Komenského náměstí 351, 417 23 Košťany, okr. Teplice

- vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu a celé země

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Průřezová témata:

4. ročník

VDO	- občanská společnost a škola, občan, stát
	- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
MKV	- dramatizace pověstí
	- kulturní difference, lidské vztahy
MV	- práce s tiskem, vyhledávání informací – o regionu, hlavním městě
	- práce s internetem, tiskem, média
OSV	- etická výchova, vztahy mezi spolužáky, klima školy

Základní škola, Komenského náměstí 351, 417 23 Košťany, okr. Teplice

5. ročník	EV	- krajina našeho regionu – zalesňování – obnova zeleně
		- region – infrastruktura, obnova zeleně, ekologie regionu
	MKV	- kulturní difference
		- lidské vztahy
		- etnika
	VMEGS	- žijeme v Evropě
		- cestování v Evropě
		- Evropa nás zná
		- naše historie v Evropě
		- jsme Evropané
	OSV	- sebeuplatnění, komunikace, práce v týmu
		- soužití mezi spolužáky
		- klima školy
		- etnická výchova
	MV	- internet, práce s tiskem, vyhledávání informací – prezentace
	EV	- přírodní zajímavosti naší země

Základní škola, Komenského náměstí 351, 417 23 Košťany, okr. Teplice

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- Žáci jsou vedeni k objevování a poznávání všeho, co je zajímavá a v čem by v budoucnu mohli uspět
 - třídí a s pomocí učitele vyhledává informace, propojuje je a v praktickém životě je využívá v tvůrčích činnostech
 - s pomocí učitele operuje s poznanými obecně užívanými termíny, znaky a symboly a věci uvádí do souvislostí a širších celků
 - žák je veden k utváření pracovních návyků, jednoduché samostatné a týmové práci
 - pod vedením učitele pozoruje a experimentuje a získané výsledky porovnává a vyvozuje první závěry
- Strategie: Učitel vytváří vstřícnou atmosféru a podmínky pro práci žáků.
Učitel využívá kladné motivace k aktivnímu zapojení žáků.

Kompetence k řešení problémů

- vnímá nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém a na základě vlastních zkušeností jej vhodně řeší
 - dokáže na základě získaných dovedností a zkušeností, nacházení jejich podobností a odlišností, objevovat a hledat řešení
- Strategie: Učitel vede žáky k práci s odbornou literaturou, encyklopediemi a využívání i jiných informačních zdrojů.
Učitel pomáhá při propojování nově získaných vědomostí a zkušeností s reálným životem.

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech
- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu a souvisle v ústním projevu
- jsou vedeni k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- pojmenovávají pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech
- naslouchají promluvám jiných lidí, rozumí jim, vhodně na ně reagují, obhajují svůj názor vhodnou argumentací

Strategie: Učitel dává dostatek prostoru pro komunikaci a dohlíží na etiku komunikace.

Učitel vede žáky k cvičení pozorování, empatickému a aktivnímu naslouchání, k zapojování do komunikace i k vhodným reakcím.

Základní škola, Komenského náměstí 351, 417 23 Košťany, okr. Teplice

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracují ve skupině, podílí se společně s pedagogem na utváření pravidel práce v týmu
- efektivně spolupracují na řešení problémů
- respektují názory druhých, v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- přispívají k diskusi v malé skupině i k debatě cele třídy, věcně argumentují
- podílí se na utváření příjemné atmosféry na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi

- Strategie: Učitel pomáhá vytvářet pravidla ve skupině.
Učitel pomáhá při vytváření příjemné atmosféry pro vzájemnou spolupráci.

Kompetence občanské

- jsou schopni vcítit se do situací ostatních lidí, odmítají hrubé zacházení fyzické i psychické
- respektují pravidla slušného chování ve společnosti
- utváří si ohleduplný vztah k přírodě a ochraně životního prostředí, hledají možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody

- Strategie: Učitel motivuje při vytváření dobrých vztahů, empatie ve skupině .
Učitel vede žáky k sebeúctě, k úctě k druhým lidem a toleranci.

Učitel netoleruje negativní projevy v chování.

Kompetence pracovní

- Žáci jsou vedeni k bezpečnému užívání nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel
- přistupují k výsledkům své činnosti nejen z hlediska funkčnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

Základní škola, Komenského náměstí 351, 417 23 Košťany, okr. Teplice

- Strategie: Učitel poskytuje žákům nástroje a vybavení odpovídající věku.
Učitel učí žáky chránit své zdraví při práci a dodržovat vymezená pravidla.

Kompetence digitální

- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky